
CARTA DEL PAISATGE DE L'ALT PENEDEÈS

PER A LA PROTECCIÓ, MILLORA I VALORITZACIÓ DEL PAISATGE DE L'ALT PENEDEÈS

A la ciutat de Vilafranca del Penedès, 15 d'octubre de 2004

ATÈS que el Parlament de Catalunya en sessió de 14.12.00 es va adherir al Conveni Europeu del Paisatge de 2000 el qual determina la necessitat de:

- a) Identificar els paisatges
- b) Analitzar les característiques i les forces que els transformen
- c) Avaluar l'estat dels paisatges
- d) Implementar instruments orientats a protegir, valoritzar, gestionar i planificar els paisatges.

ATÈS que l'Estudi del Paisatge Vitivinícola de l'Alt Penedès (maig 2004), elaborat per un equip interdisciplinari i d'experts universitaris com a resultat del conveni marc signat l'any 2002 entre la Generalitat de Catalunya (Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Departament de Política Territorial i Obres Públiques i Departament de Medi Ambient), el Consell Comarcal de l'Alt Penedès i l'associació " Terra Vitium Penedès" ha configurat un cos conceptual i metodològic que permet la valorització del paisatge de la comarca.

ATÈS que el citat Estudi proposa la Carta del Paisatge de l'Alt Penedès com un instrument útil de concertació d'estratègies sobre el paisatge de la comarca amb la finalitat d'afavorir que en les decisions que s'adoptin sobre el paisatge per part dels poders públics, participin els ciutadans, els agents econòmics i professionals que intervenen o tenen un bon coneixement del territori, així com els col·lectius de defensa del medi ambient i les entitats de custòdia del territori.

ATÈS que segons les conclusions de l'Estudi, l'adopció de la Carta del Paisatge de l'Alt Penedès s'haurà de basar en els següents principis:

- a) Que el reconeixement, l'ordenació i la protecció del paisatge com a bé d'interès públic és una responsabilitat, no només dels poders públics, sinó dels ciutadans i la resta dels agents que actuen sobre el territori.
- b) Que en qualsevol intervenció sobre el territori, i en els diferents instruments existents o futurs per a la planificació i gestió del territori, s'ha de tenir en compte el paisatge pel seu caràcter integrador.
- c) Que els poders públics han d'adoptar els compromisos d'establir les polítiques i les mesures concretes que coadjuvin a la millor protecció, gestió i ordenació del paisatge de l'Alt Penedès.
- d) Que els agents privats signats de la Carta han d'adoptar els compromisos d'integració del paisatge en els seus projectes implementant les mesures específiques per a la seva protecció.

Es per tot això que

ACORDEN

PRIMER.- PROTEGIR, MILLORAR I VALORITZAR EL PAISATGE DE L'ALT PENEDÈS MITJANÇANT UNA GESTIÓ DINÀMICA DEL TERRITORI I DEL PAISATGE DE LA COMARCA

Per tal d'assolir aquest objectiu, els sotasignats es comprometen a:

- 1r Reconèixer i delimitar en el planejament territorial i urbanístic, les unitats de paisatge de la comarca a partir de la definició establerta a l'Estudi del Paisatge Vitivinícola de l'Alt Penedès (maig 2004).
- 2n Impulsar i participar en la formulació i redacció del Pla Director Territorial de l'Alt Penedès com a instrument adient per coordinar l'ordenació territorial, urbanística i ambiental a l'àmbit de la comarca de manera que s'estableixin tot un seguit de regulacions d'aplicació immediata i de recomanacions per a protegir i gestionar el paisatge de l'Alt Penedès.

- 3r Continuar amb els estudis d'identificació, diagnosi i valorització dels espais connectors i del paisatge de l'Alt Penedès en la línia del Conveni Europeu del Paisatge de 2000, mitjançant la inclusió de les Unitats de Paisatge de l'Alt Penedès en el corresponent Catàleg del Paisatge, la determinació d'Objectius de Qualitat Paisatgística, la definició de les Directrius de Paisatge en les diferents figures de planejament territorial, urbanístic i sectorial, així com impulsar la redacció i aprovació de Convenis de Paisatge entre les diferents Administracions Públiques i entitats privades amb finalitats de conservació i dinamització del paisatge.
- 4rt. Impulsar les figures consorciades de gestió territorial entre les administracions locals (Ajuntaments, Consells Comarcals i Diputació de Barcelona) per a la gestió dinàmica del paisatge de l'Alt Penedès.
- 5è. Impulsar les fórmules de custòdia del territori entre propietaris privats i entitats de custòdia, per a la gestió responsable des de la societat civil dels espais agroforestals i fluvials que conformen el paisatge vitivinícola de l'Alt Penedès.
- 6è Incorporar en els informes ambientals i en les avaluacions ambientals estratègiques que s'acompanyin a les revisions i modificacions puntuals del planejament general i derivat, així com en els estudis d'impacte ambiental de projectes, les mesures de protecció, millora i gestió del paisatge.
- 7è. Cada Ajuntament, en tant no s'aprovin els instruments de planejament territorial, es compromet a detectar els punts estratègics, els espais més vulnerables i fràgils del paisatge del seu terme municipal per tal d'actuar de forma prioritària i establir mesures immediates per mantenir, regenerar i millorar el paisatge.
- 8è. Aprofundir en la conscienciació, formació i educació dels ciutadans i de la societat civil en general en els valors socio-ambientals, en la percepció dels seus paisatges immediats i en fórmules de participació en la redacció del planejament territorial i urbanístic.
- 9è. Preservar els espais agraris de l'Alt Penedès del procés urbanitzador i aplicació de les figures legals de protecció més adients.
- 10è Promoure els espais agraris de la comarca a partir del reconeixement professional i social del pagès en la seva funció productiva, ambiental i social d'aquests espais que constitueixen el mosaic territorial del paisatge vitivinícola, juntament amb els espais forestals i fluvials.

- 11e. Exigir a les Administracions competents, que els corredors d'infraestructures viàries, ferroviàries, telecomunicacions i de serveis tècnics incorporin, en el seu disseny i execució, criteris de permeabilitat del territori, per tal de no produir un efecte barrera o de fragmentació del paisatge de l'Alt Penedès.

SEGON.- IMPLEMENTAR CRITERIS PAISATGÍSTICS EN ELS DIFERENTS INSTRUMENTS DE PLANIFICACIÓ TERRITORIAL I URBANÍSTICA DE LA COMARCA DE L'ALT PENEDÈS

I. INTEGRACIÓ DELS REQUERIMENTS PAISATGÍSTICS EN EL PLANEJAMENT TERRITORIAL I URBANÍSTIC

El Conveni Europeu del Paisatge (Florència 2000), que té com a objectiu fomentar la protecció, la gestió i la planificació del paisatge i organitzar la cooperació europea en aquesta matèria, esdevé una referència fonamental al plantejar les bases per a unes polítiques integrals del paisatge a la comarca de l'Alt Penedès.

En aquest sentit, els aspectes bàsics entorn els quals haurà de desenvolupar-se l'ordenació del paisatge seran els següents:

1. El tractament paisatgístic sistemàtic de tot el territori a partir de les diferents unitats de paisatge que l'integren o, al menys els patrons o pautes característiques, la diagnosi en cada cas dels aspectes determinants de la seva formació i evolució i la definició consegüent d'uns objectius de qualitat paisatgístics per a la planificació i gestió del territori.
2. L'anàlisi de la fragilitat i vulnerabilitat paisatgístics del territori com a base per l'adopció de decisions concretes, juntament amb els objectius de qualitat anteriorment esmentats establerts per a cada unitat de paisatge, per tal que tota determinació del planejament o actuació posterior pugui pendre en consideració els seus efectes sobre el paisatge.
3. La preservació de singularitats paisatgístiques, elements i ambients d'interès, signes d'identitat, mostres excepcionals, etc.

II. OBJECTIUS GENERALS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA PER AL PLANEJAMENT TERRITORIAL I URBANÍSTIC

1. S'integrarà el paisatge en tots els processos de planejament territorial i urbanístic sota una perspectiva de sostenibilitat.

2. Es conservarà i millorarà la qualitat del paisatge en la totalitat del territori de la Comarca de l'Alt Penedès.

El planejament d'ordenació integral del territori (Plans d'Ordenació Urbanística Municipal – POUM) i també, al seu nivell, el planejament urbanístic derivat (Plans Parcials, Plans Especials, etc), hauran d'assumir l'objectiu de conservar i mantenir els elements estructuradors i les pautes característiques dels diversos tipus de paisatges existents en el seu àmbit d'ordenació, tot millorant-ne la qualitat quan resulti necessari.

En els supòsits de paisatges en procés de transformació o irreversiblement degradats, la funció del planejament urbanístic serà d'ordenar la transfiguració d'aquests paisatges i, si és el cas, crear nous elements estructuradors i caracteritzadors.

Els enfocaments paisatgístics del planejament no es restringiran als aspectes clàssics d'identificació i protecció de les singularitats i excepcionalitats, sino que s'hauran de referir a la totalitat del territori i de paisatges, a partir de la premissa que tots els paisatges requereixen una planificació i gestió, des d'una perspectiva dinàmica i evolutiva i d'acord amb els principis de la sostenibilitat.

3. Es gestionarà el paisatge per tal de garantir el seu manteniment regular i per dirigir i harmonitzar els canvis provocats pels processos socials, econòmics i ambientals.
4. Es protegirà, millorarà i recuperaràn els elements i ambients paisatgístics d'interès a la Comarca.

III. CRITERIS PAISATGÍSTICS GENERALS D'ORDENACIÓ I REGULACIÓ A IMPLEMENTAR EN EL PLANEJAMENT TERRITORIAL I URBANÍSTIC

1. Respecte a l'objectiu general de integrar el paisatge en tots els processos de planejament territorial i urbanístic sota una perspectiva de sostenibilitat els criteris paisatgístics s'integraran en els següents instruments de planificació:

Instruments de planificació territorial:

- * El Pla Territorial General de Catalunya – PTG
- * Els Plans Territorials Sectorials - PTS
- * El Pla Territorial Parcial (Pla Territorial Metropolità de Barcelona) – PTP / PTMB
- * El Pla Director Territorial de la Comarca de l'Alt Penedès - PDT

Instruments de planificació urbanística:

- * Els Plans Directors Urbanístics – PDU
- * Els Plans d'Ordenació Urbanística Municipal - POUM
- * Els Plans Parcial Urbanístics - PPU
- * Els Plans Especials Urbanístics - PEU
- * Els Plans de Millora Urbana - PMU

Altres instruments:

- * Els Catàlegs de Béns Protegits - CBP
- * Les Ordenances Municipals - OM

2. Respecte a l'objectiu general de conservar i / o millorar la qualitat del paisatge en la totalitat del territori.

- a) S'identificaràn i delimitaran en el Pla Director Territorial de l'Alt Penedès les diferents unitats tipològiques de paisatge que componen els territoris objecte d'ordenació i es caracteritzaran i avaluaran les pautes estructuradores, els trets característics, les dinàmiques evolutives i els impactes, per tal d'establir en cada cas uns objectius de qualitat paisatgística i uns criteris d'ordenació que orientin la redacció del planejament urbanístic municipal o supramunicipal, el seu desenvolupament i la seva gestió.

Els instruments d'ordenació integral del territori (Plans d'Ordenació Urbanística Municipal – POUM) hauran de considerar les unitats de paisatge, la seva diagnosi i l'establiment d'objectius de qualitat paisatgística, com a base de la seva ordenació.

La definició d'aquestes unitats de paisatge en el Pla Director, hauran de plantejar-se de forma integrada amb les unitats ambientals, i tot plegat esdevenir la base de la zonificació del territori, efectuada en funció de la seva capacitat d'acollida d'usos i activitats i amb uns objectius de qualitat ambiental i paisatgística fixats per a les diverses zones.

Caldrà que el planejament territorial i urbanístic analitzi les característiques dels diversos paisatges, les forces i les pressions que els transformen, avalui els canvis tenint presents els valors particulars que els atribueixen les parts interessades i la població afectada.

- b) Es mantindran els elements d'estructuració i de connectivitat dels paisatges i es controlarà la fragmentació d'aquests.

Tots els instruments de planejament territorial i urbanístic hauran de vetllar pel respecte i la continuïtat de les estructures de paisatge i el manteniment (o si és el cas per la creació) dels elements d'estructuració, vertebració i connectivitat dels paisatges dins del seu àmbit d'ordenació, però també per la seva integració en els àmbits més grans en els que es trobin immersos.

La determinació dels elements i les pautes d'estructuració dels paisatges no podrà ser fruit d'una simple anàlisi de percepció visual. Caldrà entendre el paisatge, des d'una perspectiva dinàmica i sota el prisma de la percepció, com el resultat viu de l'evolució dels sistemes naturals i de la seva interacció amb l'activitat humana. Aquesta aproximació haurà de permetre determinar els aspectes essencials de cada tipus de paisatge, entre ells les seves pautes i elements vertebradors i les seves dinàmiques evolutives. El coneixement d'aquests aspectes es considerarà indispensable per a la intervenció i la gestió dels paisatges de l'Alt Penedès en clau de sostenibilitat.

Entre els eixos estructuradors de cada tipologia de paisatge es troben els elements fonamentals del relleu, la xarxa ecològica bàsica i els seus elements connectors, les vies pecuàries, la vialitat rural, la xarxa hídrica, etc. Caldrà tenir en compte l'estructura parcel·laria i la seva expressió física en els sistemes de tancament, així com els elements de modelat, adaptació al relleu, configuració morfològica i organització interna dels camps (marges, feixes, tanques vegetals, etc), els quals sovint formen mosaics i xarxes d'estructures reticulades que esdevenen els elements caracteritzadors d'alguns tipus de paisatges agraris de l'Alt Penedès.

- c) Es considerarà la fragilitat paisatgística com a factor limitant per a l'admissibilitat d'actuacions amb impacte significatiu en zones amb conques visuals amples.
 - d) Es preservaran els valors paisatgístics d'interès especial, el patrimoni cultural i la identitat dels municipis, i s'incorporaran les prescripcions adequades perquè les construccions i les instal·lacions s'adaptin a l'ambient on estiguin situades o bé on s'hagin de construir i no comportin un demèrit per als edificis o les restes de caràcter històric, artístic, tradicional o arqueològic existents a l'entorn.
 - e) S'integrarà i desenvoluparà urbanísticament la protecció dels bens declarats a través de les legislacions sectorials (bens culturals d'interès nacional i local, arbres i arbredes monumentals, espais naturals protegits, etc)
3. A l'Annex I d'aquesta Carta del Paisatge, s'estableixen amb caràcter indicatiu i sense vinculació normativa els criteris paisatgístics de caràcter específic que es recomana implementar en el planejament territorial i urbanístic de la comarca de l'Alt Penedès.

TERCER.- ADOPTAR EL CODI DE BONES PRÀCTIQUES VITIVÍCOLES PER A LA PRESERVACIÓ DEL PAISATGE DE L'ALT PENEDEÈS

La valorització o millora del paisatge productiu de la vinya de la comarca de l'Alt Penedès constitueix un objectiu que va més enllà de les apreciacions merament estètiques. Com succeeix en altres regions vitivinícoles d'Europa i el món, la qualitat del paisatge vitivinícola esdevé una variable amb un elevat potencial d'incidència en la dinàmica socioeconòmica del territori:

- a) Contribueix a prestigiar el sector vitivinícola, constituint un valor afegit al valor intrínsec del vi i el cava i a la seva valoració econòmica de mercat.
- b) Afavoreix la percepció del territori com a objectiu turístic, actuant d'atractor en l'àmbit metropolità i en l'arc mediterrani.
- c) Aporta una major qualitat de vida i equilibri mediambiental i territorial a la població en un entorn metropolità.
- d) Augmenta l'autoestima i arrelament al lloc dels habitants de la comarca.

Tanmateix, a les darreres dècades, els paisatges de les comarques vitivinícoles en àmbits metropolitans, com en el cas de l'Alt Penedès, s'han vist sotmesos a l'acció de diverses dinàmiques que han alterat la seva fesomia tradicional i que han posat en crisi alguns dels seus valors més característics. Algunes d'aquestes dinàmiques estan relacionades amb factors exògens, principalment el creixement urbà residencial, terciari o industrial. D'altres dinàmiques, però, responen a factors endògens i es relacionen de forma directa amb les transformacions relacionades amb l'evolució del propi del sector agrari, com ara els canvis en les mides de les parcel·les o l'ús de determinades instal·lacions productives.

En molts casos els paisatges vitivinícoles en àmbits metropolitans, fins i tot en el cas de comarques agràries molt pròsperes, s'han vist sotmesos a un procés creixent de suburbanització. Aquests procés s'ha manifestat en diversos fenòmens, com ara l'aparició i la difusió en sòl rural d'activitats no agràries, la simplificació dels elements característics del paisatge vitivinícola i el retrocés i fragmentació del sòl agrari. La continuïtat d'aquesta tendència en el temps comporta el fenomen que s'ha anomenat "banalització del paisatge" i que a les darreres dècades afecta tant els paisatges urbans com els rurals.

La "banalització" del paisatge vitivinícola constitueix un perill a l'Alt Penedès que cal contrarestar amb mesures que facin compatible el manteniment del valor productiu de la vinya amb els requisits propis d'un

paisatge de qualitat, és a dir, amb personalitat i amb capacitat de contribuir a la diversificació econòmica de la comarca. Aquest paisatge vitivinícola productiu i de qualitat ha de reunir els següents requisits:

- a) Ha de ser integrat a les condicions biogeogràfiques característiques de la comarca, a la seva topografia, hidrografia, sòls, vegetació i traces històriques, i aquesta integració ha de reflectir-se en unes relacions respectuoses amb el medi ambient i el patrimoni natural.
- b) Ha de tenir la vinya com a element dominant, protagonista i ordenador de la resta d'elements. La geometria de les vinyes, els camins rurals, els masos, les caves i cellers han de poder-se interpretar com un tot coherent que reflecteix una economia productiva, una forma de vida i una cultura al voltant de la producció vitivinícola.
- c) Ha de saber-se mostrar, és a dir, ha de ser perceptible per les persones que viuen a la comarca o que hi transiten com un paisatge atractiu, obert i acollidor, que convida a la descoberta. I això significa disposar d'una xarxa suficient d'allotjaments, d'itineraris paisatgístics, de miradors i de serveis agroturístics.
- d) Ha de ser un paisatge perceptible com a harmònic, llegible i coherent per la població, sense impactes distorsionadors dels seus valors intrínsecs. Això significa que la localització de tots els elements localitzats en paisatge han de ser objecte d'un estudi meticulós d'impacte paisatgístic.
- e) Ha de ser un paisatge gestionat, és a dir, ha de ser fruit del treball i de l'acció coordinada dels viticultors i de la resta d'agents del territori amb l'objectiu consensuat comú de mantenir i valoritzar la vinya com a principal patrimoni col·lectiu de la comarca.

El manteniment i la gestió dels paisatges agraris com a paisatges productius i de qualitat -i particularment en el cas dels paisatges vitivinícoles en contextos complexos com en el cas de les àrees d'influència de les metròpolis- només es poden assolir mitjançant l'acció coordinada i corresponsable dels viticultors, de les administracions competents i de la resta d'agents del territori.

Les administracions han de vetllar pel compliment de les legislacions generals i sectorials, han de promoure la investigació i han de facilitar als agents del territori informació sobre els programes de formació, sobre les polítiques, els ajuts al sector, etc. Per la seva banda, els viticultors han de ser permeables als avenços aportats per la investigació sectorial, han d'incorporar al treball vitícola i vinícola els nous valors socials sobre la necessitat de preservar l'equilibri mediambiental, han d'estimular el paper de les administracions i han d'esdevenir veritables agents promotors del paisatge vitivinícola de qualitat en virtut dels seus legítims interessos particulars i col·lectius.

Amb aquesta finalitat, el Codi de Bones Pràctiques Vitivinícoles en el paisatge productiu de l'Alt Penedès que s'adjunta com a Annex II de la present Carta del Paisatge, amb caràcter indicatiu i sense vinculació normativa, té per objectiu esdevenir un instrument al servei d'una viticultura basada en unes pràctiques que contribueixen a la valorització del paisatge de la vinya i, per tant, a garantir la sostenibilitat ambiental i econòmica d'aquest conreu. Alhora, el codi promou l'adopció en la comarca de les tendències actuals en el camp de la producció vitivinícola fonamentades en la producció de qualitat amb un valor afegit derivat de: l'aplicació d'una tecnologia avançada en els processos d'elaboració, l'aplicació de criteris de producció integrada i la identificació del producte amb el territori (D.O.) i la marca pròpia.

QUART.- CREAR L'ORGAN DE PARTICIPACIÓ PEL DESENVOLUPAMENT DE LA CARTA DEL PAISATGE DE L'ALT PENEDEÈS.

El Consell Ecosocial de l'Alt Penedès, es l'instrument de participació dels agents econòmics, socials i de les entitats ambientals de la comarca que la present Carta del Paisatge proposa com a òrgan de participació, debat i seguiment de les polítiques i les actuacions sobre el paisatge de l'Alt Penedès.

Es proposa que el Consell Comarcal de l'Alt Penedès es doti d'una Oficina Tècnica per tal de dur a terme les següents actuacions:

- a) Redactar i aprovar el Programa de Gestió del Paisatge de l'Alt Penedès.
- b) Definir els Objectius de Qualitat Paisatgística.
- c) Impulsar l'adopció dels criteris paisatgístics en el planejament territorial i urbanístic i fer el seguiment de la seva implementació.
- d) Impulsar iniciatives públiques i/o privades exemplars en la línia del Catàleg de Propostes de Restauració i Millora del Paisatge de l'Estudi.
- e) Impulsar l'adopció del Codi de Bones Pràctiques vitivinícoles i fer el seguiment de la seva implementació.
- f) Promoure el paisatge de la vinya de l'Alt Penedès com a Marca Turística de Qualitat.

SIGNEN:

PRESIDENT DEL CONSELL COMARCAL DE L'ALT PENEDEÈS

ALCALDE DE L'AJUNTAMENT DE VILAFRANCA DEL PENEDEÈS

ALCALDE DE L'AJUNTAMENT DE SANT SADURNI D'ANOIA

ALCALDE DE L'AJUNTAMENT DE / ... /

PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ “ TERRA VITIUM PENEDÈS “

PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ / ... /

PRESIDENT DE LA FUNDACIÓ / ... /

S'ADHEREIXEN:

- **Diputació de Barcelona**
- **Generalitat de Catalunya**
- **Entitats i Associacions**
- **Professionals i experts a títol individual**
- **Tècnics locals a títol individual**

ANNEX I.-

CRITERIS PAISATGÍSTICS DE CARÀCTER ESPECÍFIC A IMPLEMENTAR EN EL PLANEJAMENT TERRITORIAL I URBANÍSTIC DE LA COMARCA DE L'ALT Penedès

A. CRITERIS PAISATGÍSTICS RESPECTE ALS NUCLIS URBANS EXISTENTS (sòl urbà)

- * Es promourà la conservació dels elements originals o la seva substitució per elements adients.
- * Es rehabilitaran i promocionaran els nuclis històrics en estat de degradació.
- * Es promourà la conservació de les estructures edificatòries originals
- * Es conservaran les obertures originals: finestres i portals principals
- * Es mantindran els ritmes compositius urbans dels nuclis històrics, evitant la ruptura de alineacions i els canvis en les dimensions de crugies, alçades i volums.
- * S'evitarà la construcció, en els nuclis històrics, d'edificis d'altura superior a la pròpia del conjunt històric.
- * S'evitarà la construcció, en els nuclis urbans, d'edificis amb impacte visual sobre perfils escènics característics de la població.
- * Es seleccionarà els tipus de mobiliari urbà atenent a criteris funcionals i de contemporaneïtat, evitant el recurs reiteratiu a la rusticitat o al pintoresquisme.
- * S'incentivaran els acabats exteriors en els edificis que presentin un acabat deficient.
- * S'exclourà la ubicació de tanques publicitàries a les entrades als nuclis urbans, als indrets patrimonials i a les façanes urbanes.
- * Es regularà la publicitat a la resta del nucli urbà evitant la seva localització indiscriminada.
- * Es racionalitzarà i s'homogeneïtzarà la senyalització viària urbana aplicant criteris de localització, de jerarquització i de tipologia adequada de senyals.
- * Es promourà el soterrament progressiu de les línies elèctriques i telefòniques aèries en els nous sectors urbans.
- * Es procedirà al soterrament progressiu de les línies elèctriques i telefòniques aèries en els sectors urbans preexistents.
- * S'evitarà la formació d'espais urbans intersticials que puguin esdevenir marginals.
- * Definició d'unes fronteres urbanes nítides amb els espais vitivinícoles adjacents.
- * Es zonificaran els espais d'acord amb la seva funcionalitat: vials, àrees d'estada, àrees verdes.
- * S'habilitaran àrees d'aparcament pròximes a les entrades als nuclis urbans.
- * S'evitarà la profusió de senyals i la seva localització en indrets que afectin el perfil escènic de la població o la visió d'elements singulars d'interès paisatgístic.

- * Es suprimiran els rètols publicitaris de gran impacte i es tendirà a la inclusió de la publicitat privada en plafons estandaritzats.
- * S'utilitzarà l'arbrat en la definició dels espais i en la potenciació de les perspectives urbanes.
- * Es seleccionaran preferentment espècies vegetals autòctones o ben adaptades a les condicions climàtiques de la comarca.
- * Es seleccionaran els port dels arbres d'acord amb les seccions de les vies públiques.
- * Es tindran en compte criteris de xerojardineria en el disseny dels espais verds urbans.
- * S'utilitzarà l'arbrat urbà per potenciar la forma urbana i les focals sobre els punts d'interès paisatgístic.
- * Es realitzarà un tractament tou de les lleres dels cursos fluvials, evitant, excepte en els casos on no hi hagi alternativa, el formigonat o la canalització dels llits fluvials.
- * Es mantindrà i, si s'escau, es restaurarà la vegetació pròpia de les vores fluvials utilitzant espècies arbòries i arbustives autòctones
- * Es clausuraran els abocadors de residus incontrolats
- * Es clausuraran els abocaments urbans i industrials.

B. CRITERIS PAISATGÍSTICS RESPECTE ALS CREIXEMENTS URBANS (sòl urbanitzable)

- * Es potenciarà el creixement urbà a partir de la continuïtat de les trames urbanes dels nous sectors amb les trames urbanes preexistents.
- * Es mantindrà la compacitat en les fronteres urbanes dels nous creixements.
- * Es limitaran els sectors urbans destinats a creixements amb cases en fileres i amb cases unifamiliars exemptes amb jardí.
- * Es potenciarà la casa urbana entremetgeres com a model característic dels nuclis urbana.
- * S'ampliarà la oferta de plurihabitatge de baixa o mitjana alçada d'acord amb la seva ubicació en els sectors urbans específics.

C. CRITERIS PAISATGÍSTICS RESPECTE A LES URBANITZACIONS FORESTALS (sòl urbà i urbanitzable)

- * Es promourà la millora de la imatge de les parcel·les privades.
- * Es reestructuraran les parcel·lacions en els casos en que aquestes presentin disfuncions
- * Es promourà la millora de la qualitat de les construccions i de la imatge urbana.

- * Es normalitzaran les alineacions en la construcció de nous edificis.
- * Es jerarquitzarà la xarxa viària existent definint unes vies que organitzin els diversos sectors.
- * Es definiran unes àrees d'urbanització prioritària
- * Es potenciaran els nuclis de centralitat a les urbanitzacions de dimensions importants
- * Es substituïra progressivament l'arbrat en mal estat per arbrat adequat a les característiques dels diversos sectors
- * Es condicionaran les zones enjardinades preferentment amb espècies autòctones o be adaptades al lloc.
- * S'habilitaran de forma progressiva les franjes de protecció forestal i dels plans de vigilància corresponent.
- * Es retiraran els residus urbans (runa, esporga, voluminosos...) evitant la seva acumulació.
- * S'establirà una tipologia de tancaments de les parcel·les privades per tal de promoure una imatge coherent i de conjunt de cada urbanització.
- * S'utilitzarà la vegetació de les tanques i jardins privats com a element d'integració paisatgística de les construccions existents.
- * Es redactarà un catàleg amb recomenacions referides a la vegetació ornamental privada per a tanques i jardins.

D. ESPAI INDUSTRIAL (sòl urbà i urbanitzable)

- * S'exclouran del planejament noves localitzacions que afectin elements estructurants del territori (sistemes fluvials) i localitzacions de gran impacte paisatgístic a prop de miradors, indrets amb visibilitat i alta freqüentació, etc.
- * S'aplicaran criteris d'integració paisatgística en els polígons industrials de nova creació: emplaçament i orientació de les construccions en els llocs amb menys impacte en el perfil escènic de l'horitzó, selecció de materials de recobriment poc reflectants, utilització de la vegetació per a la renaturalització dels polígons, etc.
- * Es potenciaran projectes d'integració paisatgística en els polígons industrials ja existents.
- * S'evitarà el sobreenllumenat dels polígons industrials
- * S'instal·laran sistemes automàtics reguladors de l'enllumenat en els polígons industrials
- * Es clausuraran els abocaments incontrolats mitjançant la disciplina sectorial.
- * S'enderrocaran les naus industrials en desús.
- * S'aplicarà la disciplina urbanística en aquests espais industrials
- * Es relocalitzaran progressivament les indústries aïllades en polígons industrials.

- * S'exclouran les lleres d'inundació dels rius com a àrees de potencial desenvolupament industrial

E. CRITERIS PAISATGÍSTICS RESPECTE ALS USOS AGRARIS (sòl no urbanitzable)

- * Es promocionarà la conservació i la restauració dels habitatges mantenint els elements característics de l'arquitectura tradicional de la comarca
- * S'incentivaran els acabats exteriors en aquells casos en que els edificis presentin un acabat deficient.
- * Es redactaran els catàlegs municipals de protecció del patrimoni arquitectònic i dels elements i paratges d'interès paisatgístic.
- * S'habilitaran mecanismes i incentius econòmics per a la restauració i/o rehabilitació dels habitatges promovent el manteniment dels elements característics de l'arquitectura tradicional.
- * S'aplicarà la disciplina urbanística.
- * Es repararan, substituïran o retiraran progressivament els elements en estat precari.
- * Es promourà la integració de les tines de fermentació en el conjunt arquitectònic dels cellers o caves mitjançant la utilització dels diversos recursos existents: semisoterrament, construcció sota cobert, apantallaments, etc.
- * S'evitarà la profusió i heterogeneïtat en la senyalització del sector vitivinícola.
- * S'elaborarà un pla de senyalització estandaritzat per part del sector vitivinícola.
- * S'enderrocaran les naus i granjes en desús.
- * Es promourà el manteniment i la restauració dels elements construïts tradicionals del paisatge de la vinya
- * S'elaborarà un catàleg comarcal d'elements construïts tradicionals del paisatge de la vinya.
- * S'elaborarà un pla comarcal de protecció i promoció dels elements construïts tradicionals del paisatge de la vinya.

F. CRITERIS PAISATGÍSTICS RESPECTE A LA XARXA D'ESP AIS OBERTS (sòl no urbanitzable)

- * S'incentivaran les tasques de manteniment periòdic de la xarxa de drenatge del territori vitivinícola (torrents, recs, rases, claveguerons, etc.) per tal d'evitar l'erosió, l'arrossegament de materials i la pèrdua de sòl fèrtil.
- * Es tindrà en especial consideració la xarxa fluvial com un element estructurador en el planejament territorial.
- * S'evitarà la simplificació de l'espai agrícola mitjançant la supressió de marges, vores i bosquines intersticials.

- * Es potenciarà la recuperació de la vegetació autòctona a les àrees afectades pel incendi.
- * Es promocionaran els recursos i les activitats de les associacions de defensa forestal i dels plans de vigilància
- * S'evitaràn les grans explanacions, és a dir, aquelles que comporten grans moviments de terres i la formació de talusos i terraplens de gran impacte mediambiental i paisatgístic.
- * S'exigirà un Projecte i sotmetre'l a la corresponent aprovació en els casos de modificacions substancials de la morfologia del territori mitjançant moviments de grans volums de terres (desmunts i terraplens) i de grans alteracions de la parcel·lació.
- * Es condicionaran els vaivesos i cunetes per a dirigir l'escorrentia de les aigües.
- * S'evitarà la conversió dels camins en canals de drenatge
- * S'evitarà llaurar a menys de 3 m. de la vora dels camins.
- * No s'asfaltaran les carrerades ni com a carreteres.
- * Es netejaran i ordenaran els espai adjacents a les carrerades
- * S'habilitaran àrees d'estada per substituir les àrees de pic-nic improvisades i precàries
- * Es tindrà cura de protegir els indrets i/o elements ambientalment més sensibles
- * Es redactaran Plans Especials de protecció i millora del patrimoni natural dels municipis.
- * Es redactaran Catàlegs d'elements del patrimoni natural dels municipis i d'elements i paratges d'interès paisatgístic.
- * Es protegiran de forma específica els arbres d'interès monumental.
- * S'establirà una àrea perimetral de protecció dels arbres monumentals, senyalització i condicionament del seu entorn.
- * S'establiran sistemes dissuassius de freqüentació als paratges fràgils o amb comunitats vegetals d'interès.
- * Es redactaran Catàlegs d'arbres monumentals, arbredes i comunitats forestals d'interès.
- * S'efectuarà una senyalització, condicionament, i si s'escau es regularàn els accessos als llocs amb elements d'interès patrimonial.
- * S'habilitaran els accessos als paratges d'interès per a persones amb discapacitats.
- * Es racionalitzarà la senyalització (localització, jerarquia, tipus d'informació, etc.) i la senyalètica informativa i d'accés als paratges d'interès.
- * Es redactarà un pla comarcal de millora de la senyalització d'accés als elements patrimonials.
- * Es vianalitzarà o restringirà el trànsit rodat en els nuclis històrics.

G. CRITERIS PAISATGÍSTICS RESPECTE ALS USOS PERIURBANS

(sòl no urbanitzable, sistemes locals o generals i enclaus urbans en context rural – espai rururbà-)

- * Es realitzarà una senyalització normatitzada dels establiments d'allotjament rural a les entrades dels nuclis urbans.
- * Es farà una Senyalització normatitzada dels establiments d'allotjament rural a les carreteres locals.
- * ES promourà el condicionament dels espais de l'entorn dels establiments d'allotjament rural.
- * Es redactaran ordenances municipals sobre senyalització urbana viària
- * Es redactaran ordenances municipals sobre publicitat
- * S'aplicaran els mecanismes legals previstos per a les construccions que es trobin fora de regulació.
- * S'evitarà la instal·lació d'establiments comercials amb materials a l'exterior i a la vista
- * S'exclourà la localització d'indústries aïllades en sòl vitivinícola i en llocs amb fort impacte visual i dels llocs ecològicament fràgils.
- * Es regularan els criteris de localització i es condicionaran les àrees de dipòsits de caravanes.

H. CRITERIS PAISATGÍSTICS RESPECTE A LES INFRASTRUCTURES DE TRANSPORT (sistemes locals o generals)

- * Es revegetaran els talusos amb espècies autòctones o ben adaptades a les condicions climàtiques del lloc.
- * Es condicionaran els talusos per evitar la generació de fenòmens erosius.
- * Es retiraran els abocaments i s'efectuara el control dels abocaments clausurats
- * S'aplicarà la disciplina urbanística
- * S'utilitzaran criteris de xerojardineria en la selecció i plantació de les espècies vegetals.
- * Es durà a terme una conceptualització i disseny global a escala municipal dels interiors de les rotondes a la comarca per tal de proporcionar una imatge coherent i evitar que esdevinguin un element de banalització del paisatge.
- * Es redactarà un catàleg indicatiu amb propostes i recomenacions sobre el tractament de les rotondes.
- * S'evitarà la generació d'alteracions morfològiques de gran escala i amb un impacte sever sobre el paisatge.
- * S'inclourà l'avaluació de l'impacte paisatgístic en els estudis d'impacte de les grans infraestructures i en els Projectes d'urbanització i obres.

- * Es duran a terme Projectes de restauració paisatgística a les àrees afectades per grans infraestructures.
- * En els trams d'interès paisatgístic de les carreteres locals, es promourà la substitució d'elements metàl·lics per elements de fusta tractada.
- * S'elaborarà un catàleg de mobiliari urbà específic per a les vores de les carreteres amb recomenacions sobre tipologies alternatives i coherents amb el paisatge rural de la comarca.
- * Es substituiran els exemplars arboris amb lesions greus per exemplars en bon estat.
- * Es completaran les plantacions en els llocs en que apareixen incompletes o amb exemplars que requereixen substitució.
- * S'elaboraran diagnòstics i plans municipals de millora i manteniment de l'arbrat viari.
- * Es durà a terme la neteja de les àrees degradades i es condicionaran, si s'escau, àrees d'estada a les vores de les carreteres.
- * S'aplicarà la disciplina urbanística
- * Es redactarà el Pla d'itineraris d'interès paisatgístic de la comarca
- * S'eliminaran els elements intrusius o es minimitzarà el seu impacte
- * S'elaboraran estudis paisatgístics de les carreteres amb propostes sobre: trams d'interès paisatgístic preferent, àrees d'estada i miradors, indrets d'interès patrimonial, senyalització, elements a retirar, etc.
- * Es redactaran Plans especials d'ordenació de les vores de les carreteres
- * Es delimitaran trams d'interès paisatgístic preferents, miradors i àrees d'estada.
- * Es suprimiran els elements intrusius en els trams d'interès paisatgístic.
- * Es condicionarà la vegetació de les vores de les carreteres en els trams d'interès paisatgístic preferent.
- * Es redactarà la ordenança comarcal relativa a la publicitat i a la senyalització en carreteres locals i comarcals.
- * Es promoció una xarxa comarcal de miradors del paisatge de la vinya.
- * Es promourà la instal·lació de taules de localització dels elements del paisatge en els llocs patrimonials construïdes amb materials antivandàlics
- * Es condicionarà i ordenarà l'espai a l'entorn dels miradors respectant i promovent el patrimoni històric construït i/o naturals
- * S'elaboraran els Plans especials de condicionament i ordenació dels espais a l'entorn dels miradors.
- * S'inclouran els miradors del paisatge de la vinya en la xarxa d'itineraris d'interès paisatgístic comarcal.
- * S'establirà una ordenació de la senyalètica.

I. CRITERIS PAISATGÍSTICS RESPECTE A LES INFRASTRUCTURES DE SERVEIS
Serveis tècnics (suministraments d'electricitat, aigua, gas, telefonía,sanejament i altres)

- * Es promourà la utilització de pantalles vegetals per a minimitzar l'impacte visual dels dipòsits d'aigua.
- * Es realitzarà el soterrament parcial dels dipòsits en aquells llocs on aquest sigui possible.
- * S'incorporaran aquests criteris en els Projectes d'urbanització o d'obres per les infraestructures de serveis.
- * Es localitzaran les infraestructures mediambientals fora dels llocs d'interès ambiental i paisatgístic de les vores dels llits fluvials.
- * S'exclouran aquestes infraestructures de la localització en sòl vitivinícola.
- * S'incorporaran mesures d'integració paisatgística a l'entorn de les infraestructures.
- * S'exclouran aquestes infraestructures dels trams d'interès paisatgístic preferent de les carreteres com a àrees d'ubicació de les infraestructures de serveis viaris.
- * S'efectuarà l'ordenació urbana de l'espai a l'entorn de les infraestructures de serveis viaris.
- * S'exclourà la localització d'aquestes infraestructures en zones ecològiques fràgils (proximitat de rieres i torrents)

J. ACTIVITATS EXTRACTIVES

- * S'efectuarà el control d'acord amb la normativa sectorial vigent de la restauració paisatgística de les àrees afectades per activitats extractives.
- * S'exclouran els espais amb algun tipus de protecció de la concessió de noves llicències d'explotació.
- * Es promourà la redacció de Plans de restauració de les explotacions clausurades.
- * S'efectuarà la restauració paisatgística de les àrees afectades segons la normativa sector
- * S'exclouran dels espais amb algun tipus de protecció de la concessió de noves llicències d'explotació.

K. EQUIPAMENTS COMUNITARIS EN SÒL RURAL (EQUIPAMENTS EDUCATIUS, ESPORTIUS,CULTURALS, SANITARIS, SOCIALS, MEDIAMBIENTALS, DE LLEURE, CEMENTIRIS, ETC)

- * Com a tendència general, s'evitarà la localització d'equipaments en sòl vitivinícola.

- * S'evitarà la localització d'equipaments comunitaris en paratges d'interès ambiental i paisatgístic
- * Es dissenyaran les orientacions i els volums de les edificacions dels equipaments comunitaris de forma que es minimitzi el seu impacte en el perfil escènic dels nuclis urbans, o bé de forma que el reforci intencionadament.

ANNEX II.-

CODI DE BONES PRACTIQUES VITIVINICOLES PER A LA PRESERVACIÓ DEL PAISATGE DE L'ALT PENEDEÈS

El present Codi contempla un total de 40 bones pràctiques que es presenten agrupades en els següents 5 epígrafs, segons l'objectiu principal que persegueixen:

1. Bones pràctiques dirigides a evitar l'erosió i afavorir la conservació del sòl.
2. Bones pràctiques dirigides al manteniment del paisatge agroforestal.
3. Bones pràctiques dirigides al manteniment de la biodiversitat.
4. Bones pràctiques dirigides a la millora del paisatge construït.
5. Bones pràctiques dirigides a la promoció del paisatge vitivinícola.

En cadascuna de les 40 bones pràctiques es descriuen l'acció o accions específiques que es proposen i, en el seu cas, es remet a notes finals que aporten informació complementària sobre aspectes específics. La relació de pràctiques exclou aquells processos relacionades amb els processos vinícoles i es centren principalment en el treball de la vinya i en la seva incidència més directa en el paisatge. D'altra banda, aquelles pràctiques amb un impacte en el medi ambient, però sense una incidència directa en el paisatge, no es contemplen en aquest codi perquè actualment ja són objecte d'una regulació exhaustiva i d'una aplicació generalitzada per part dels viticultors.

Des del punt de vista funcional el codi pretén esdevenir un instrument útil al servei de l'autoregulació, per part dels propis viticultors, de les diverses pràctiques pròpies del treball de la vinya. Òbviament, també s'hi inclouen aquelles pràctiques que actualment ja són objecte de regulació per part de l'administració. En determinats casos, el codi planteja la conveniència que certes pràctiques puguin disposar d'un suport de l'administració en forma de mesures normatives, incentius o exempcions fiscals.

A. BONES PRÀCTIQUES DIRIGIDES A AFAVORIR LA CONSERVACIÓ DEL SÒL.

1. En els casos en que calgui modificar substancialment la morfologia del territori mitjançant moviments de grans volums de terres (desmunts i terraplens) i grans reparcel·lacions, per tal de facilitar la mecanització de les tasques agrícoles o per plantar noves vinyes, redactar un projecte i sotmetre'l a la corresponent aprovació per part de l'administració.

2. En els casos de moviments de terres o de plantacions de noves vinyes amb afectació sobre terreny boscos o forestal, demanar els corresponents permisos i dictàmens prescriptius al municipi i al DARP.
3. En els casos de moviments de terres que comportin la generació de nous talussos, limitar l'altura d'aquests a 2 m i adequar els pendents a la naturalesa lítica del terreny i consolidar els talussos resultants mitjançant la seva revegetació amb espècies herbàcies i arbustives autòctones.
4. En tots els casos de moviments de terres, procedir al decapatge del sòl, i conservar sempre l'horitzó A per a la seva posterior reutilització.
5. En els terrenys amb pendents accentuats, superiors al 5%, evitar la plantació de les vinyes seguint la mateixa direcció del pendent dominant.
6. Contemplar en tots els casos, després de qualsevol moviment de terres i modificació de la morfologia, la circulació de les aigües d'escorrentia i el seu potencial erosiu: facilitar el drenatge emprant els recursos tradicionals (rases, recs de terra) evitant l'ús d'elements urbans de formigó (cunetes, baixants, pous, etc.)
7. Realitzar tasques de manteniment periòdic de la xarxa de drenatge del territori vitivinícola (recs, rases, claveguerons, torrenteres) per tal d'evitar l'erosió, l'arrossegament de materials i la pèrdua del sòl fèrtil.
8. Evitar, mitjançant el manteniment de la xarxa de drenatge en terrenys de la pròpia propietat, l'abocament d'aigües a les vinyes de les propietats adjacents.
9. Respectar les lleres evitant "escanyar-les" o barrar el pas amb obstacles (brossa, runes...) a la normal circulació de l'aigua. 4
10. Evitar la degradació dels elements existents de contenció del sòl (murs de pedra seca, marges i vores) mitjançant unes pràctiques respectuoses amb aquests elements: impedir el seu trepig indiscriminat i defugir la crema de la vegetació (segar mecànicament).
11. Realitzar tasques de manteniment periòdic de la xarxa de camins condicionant vaivesos i cunetes per a dirigir l'escorrentia de les aigües, evitant la conversió dels camins en canals de drenatge. No llaurar a menys de 3 m de la vora dels camins.
12. Aplicar els períodes de guaret previstos entre plantacions per afavorir el cicle natural de recomposició de nutrients en el sòl i la diversificació dels hàbitats en les zones de conreu. Evitar la desinfecció de sòls avaforint l'aportació de nutrients mitjançant conreus alternatius.

B . BONES PRÀCTIQUES DIRIGIDES AL MANTENIMENT DEL PAISATGE AGROFORESTAL.

13. Adequar el traçat dels nous camins a la topografia i evitar seccions superiors als 4 m en el cas dels camins adaptats al pas de vehicles i maquinària agrícola.
14. Mantenir les carrerades i els camins agrícoles antics realitzant tasques de conservació, facilitant la seva senyalització i aprofitament com a itineraris turístics i de promoció de rutes vitícoles. En aquells trams sotmesos a una forta erosió que requereixin un tractament dur, utilitzar paviment asfaltat acolorit (*slurry*) o formigonat acolorit. En els trams que travessen nuclis urbans es pot emprar llambordes prefabricades d'aspecte rústic.
15. Mantenir els arbres existents al llarg dels marges i dels camins que no són transitats per maquinària agrícola i completar, en els seu cas, les fileres d'arbres existents. Substituir els exemplars arboris envellits o debilitats per exemplars nous.
16. Conservar els arbres aïllats¹ existents actualment en l'àmbit de les vinyes que han estat objecte de transformacions importants. Plantejar-se la possibilitat de plantar arbres joves aïllats en punts estratègics de les noves vinyes a modus de fites visuals de les parcel·les o les propietats.
17. Mantenir les petites masses arbòries o bosquines intersticials romanents als espais agrícoles.
18. Conservar les franges de vegetació baixa o arbustiva a les vores dels torrents, excloent de la llaurada els 5 m. des de la vora dels mateixos.
19. Respectar la vegetació arbòria dels marges de les fondalades i els torrents, evitant la proliferació d'espècies alòctones o invasives, i mantenir la llera sense obstacles.
20. Mantenir l'alternància de la vinya amb d'altres conreus (vinya/presseguers; vinya/oliveres; vinya/cereals) en aquells territoris de la comarca on aquesta alternància és tradicional o en territoris potencialment aptes.

C. BONES PRÀCTIQUES DIRIGIDES AL MANTENIMENT DE LA BIODIVERSITAT.

21. Suprimir l'ús d'herbicides en les franges vegetals de les torrenteres, en els marges i en les vores. Aplicar la sega mecànica o nous sistemes de tractament.
22. Utilitzar els mecanismes i els circuits establerts en els plans de gestió de residus per a l'eliminació d'envasos plàstics i altres residus de productes fitosanitaris.

23. Evitar els abocaments, contribuint a la millora de la quantitat i la qualitat de les aigües per mantenir l'estructura de les comunitats arbòries de ribera i la riquesa dels ecosistemes riberencs.
24. Utilitzar pesticides respectuosos amb els predadors i fomentar la lluita integrada contra les plagues.
25. Mantenir o habilitar espais-refugi per a la fauna: marges, vores, murs de pedra seca, arbres morts, etc., afavorint els hàbitats propis de les espècies animals que conviuen amb la vinya (ocells, petits mamífers, amfibis, rèptils) i que resulten beneficiosos per el control de les plagues.
26. Adoptar progressivament els criteris de la Normativa tècnica per a la Producció Integrada de la vinya.
27. Mantenir les vinyes de més de 50 anys d'antiguitat per a la producció de vins de qualitats especials i com a reserva de varietats genètiques.

D. BONES PRÀCTIQUES DIRIGIDES A LA MILLORA DEL PAISATGE CONSTRUÏT.

28. Planificar l'emplaçament d'artefactes, infraestructures i materials en terreny vitícola atenent al seu impacte visual en el paisatge: dipòsits d'aigua, estacions de bombeig, estacions elèctriques, dipòsits de combustible, cobertes, basses, equipaments mediambientals (depuradores, plantes de residus...), etc.
29. Utilitzar criteris constructius, materials de construcció i aplicació de colors segons les directrius del corresponent catàleg comarcal.
30. Integrar les tines de fermentació en el conjunt arquitectònic dels cellers i les caves. Per a assolir aquest objectiu existeixen diversos recursos utilitzats actualment a la comarca: ubicació en desnivells del terreny (soterrament parcial), plantació de pantalles vegetals, construcció sota coberta, etc.
31. Rehabilitar les construccions (cellers, granges, habitatges) que presenten deficiències en els acabats o en l'estat de conservació aplicant la normativa vigent en matèria urbanística.
32. Mantenir els elements del patrimoni construït tradicional en territori de vinya: parets i barraques de pedra seca, recs, forns de calç, molins, fonts...
33. Promoure l'arquitectura integrada al paisatge i de qualitat en la construcció del nous cellers i caves i en la rehabilitació de construccions preexistents.

E. BONES PRÀCTIQUES DIRIGIDES A LA PROMOCIÓ DEL PAISATGE VITIVINÍCOLA.

34. Habilitar rutes i itineraris vitícoles a través dels camins rurals, de les vinyes i del patrimoni històrico-arqueològic i agrari.
 35. Facilitar l'accés als elements del patrimoni natural i històrico-arqueològic localitzats en territori vitícola.
 36. Impulsar l'habilitació de punts d'informació o estacions vitivinícoles als municipis de la comarca, dirigits a difondre la cultura vitivinícola i els itineraris vitícoles.
 37. Acollir-se la regulació sobre rètols i senyalètica referent a les activitats vitivinícoles i evitar la ubicació de rètols publicitaris d'altres sectors en terreny vitícola.
 38. Promoure el treball coordinat entre els agents implicats per a sensibilitzar el sector sobre la necessitat d'adoptar el codi de bones pràctiques i un paisatge productiu de qualitat. *Terra Vitium*, com entitat que integra un ampli ventall d'agents del paisatge vitivinícola està en condicions de liderar aquest procés.
 39. Fomentar associacions voluntàries per a la protecció i la promoció del patrimoni i del paisatge vitícola.
 40. Promoure la redacció de fitxes tècniques per a facilitar la correcta aplicació d'aquelles pràctiques contemplades en aquest codi que requereixen un major aprofundiment i especificació.
-